

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« izjavi mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.851

ZMAGA IDEJE DRUŠTVA NARODOV

Odločen nastop Male antante je preprečil izolacijsko akcijo Rima in Londona in pojačal ugled in vpliv Društva narodov — Mussolini se je moral ukloniti in temeljito revidirati svoj načrt

Zeneva, 28. marca. V tukajšnjih krogih z zadovoljstvom ugotavljajo, da je odločen nastop Male antante, ki se je uprla enostranski diktaturi velesil nad manjšimi državami, prekrizal rimske načrte. Mussolinijeva akcija, ki je bila prvotno očitno naperjena proti Društvu narodov in proti mirovnim pogodbam, je krenila sedaj na docela novo pot. Tako v Londonu kakor v Parizu so morali priznati, da so časi, ko se je lahko barantalo z malimi narodi kakor s kakimi afriškimi kolonijami, minili.

Včeraj so rimski emisarji sondirali teren v krogih Male antante in skušali izvedeti, ali bi bila Mala antanta, ki ji ne morejo več odrekati značaja velesile, pripravljena, sodelovati v direktoriju velesil. Ko so pa dobili odgovor, da Mala antanta odločno odklanja politično blokov, ki je dovedla leta 1914 do svetovne katastrofe ter da priznava edino avtoriteto Društva narodov, so vse te načrte opustili.

Mussolini je bil sprito tega odločnega nastopa Male antante prisiljen, temeljito spremeniti svoje predloge, ako se hoče izogniti gladi zavrnitve. Že sinoči je prišla iz Rima vest, da Mussolini ne vztraja več brezpogojno na reviziji mirovnih pogodb, niti na osnovanju bloka velesil, ki bi ne bil pristopen nobeni drugi državi, marveč je svoj predlog formuliral tako, da v bistvu ni nič drugega, nego popolna kapitulacija Rima.

Po novi formulaciji podreja Mussolini svoj pakt brez pridržka Društvu narodov. Pakt naj ima za cilj poglobitev sodelovanja v duhu Kelloggove pogodbe, pri čemer se pogodbenice države, ki ni treba, da so velesile, obvezujejo, da se ne bodo posluževale nasilnih sredstev za reševanje sporov. Revizija mirovnih pogodb naj bi se izvršila samo v duhu določb pakta Društva narodov in to šele tedaj, ako bi ne izzvala sporov med prizadejimi državami. Nemčiji se prizna enakopravnost samo v primeru popolnega neuspeha razorožitvene konference.

V ženevskih krogih poudarjajo, da je to prevzem uspeha Male antante, ki se je s to svojo akcijo v mednarodnem svetu izredno močno afirmirala, tako da se brez nje tudi v bodoče ne bo dalo reševati nobenega važnejšega problema.

Varšavski komentarji

Varšava, 28. marca. AA. Poljska agencija poroča: »Express Poranic« pravi, da je jasno in moško stališče Male antante ugodno učinkovalo na javno mnenje na Poljskem. Komuniste stalnega sveta Male antante vsebuje mnogo tež potiske politike. »Gazeta Poljska« ugotavlja zrelost politike držav Male antante in pravi, da lahko Evropa z njimi mnogo bolj računa kakor pa s pristaši neklih kombinacij, ki hočejo porabiti Društvo narodov za nekaj organ nekaterih držav za dosego nadoblasti nad drugimi.

Bukarešta, 28. marca. AA. Rumunsko časopisje posveča največjo pozornost zadnjim dogodkom v mednarodni politiki, zlasti pa Mussolinijevemu načrtu. »Adeverul« komentira kategorično izjavo Male antante in veruje, da bo jasno in odločno stališče te velesile pripomoglo do tega, da se poga-

janja med štirimi velesilami opravijo tako, da evropski mir ne bo ogrožen. »Lupta« pa je mnenja, da so zadnji dogodki, nastali po sestanku med Mussolinijem in Macdo-

Novi manevri italijanske diplomacije

Revizija mirovnih pogodb naj bi se nanašala samo na neznatne korekture madžarskih meja — Napetosti med Jugoslavijo in Italijo so krivi drugi

Zeneva, 28. marca. d. Rimski predlogi so zelo povečali diplomatsko aktivnost v Ženevi. Zadnje dni se vrše skoro neprestano posvetovanja med posameznimi skupinami. Posebno budno spremljajo v tukajšnjih krogih manevre rimske diplomacije, ki se na vse načine trudi, da predstavi Italijo kot najmiroljubnejšo državo, ki je stavila svoj predlog z najčistejšimi nameni.

Da bi predstavili Mussolinijev načrt kar najbolj simpatično, hite rimski diplomati zatrljavati, da se hoče Italija otestiti Nemčije, boječ se združitve Avstrije z Nemčijo, ki bi omogočila ekonomsko ekspanzijo Berlina na škodo Italije. S temi argumenti se je rimska diplomacija posrežila pridobiti si angleške kroge. V pomirjenju Francije izjavlja rimska diplomacija, da se odreka Italija svojim kolonialnim zahtevam, a glede revizije mirovnih pogodb naglašalo italijanski diplomatski krogi, da je to le postranska zadeva in da gre samo za manjše korekture v nagladi nepravilno določenih meja, in sicer samo madžarskih. Odnosaji Nemčije in Poljske naj bi bili docela neprizadeti.

Istočasno je rimska diplomacija sprožila vprašanje jadranskega pakta, pri čemer pa

naldom najboljši dokaz, kako dalekovidna je bila rumunska diplomatska akcija, ki je dovedla do sklenitve novega pakta Male antante.

ke mimogrede omenja Jugoslavijo in posveča glavno pozornost Franciji, čeprav se tudi v Rimu zavedajo, da Angliji tak pakt ne bi bil po godu.

Kar se tiče same Jugoslavije, zagotavlja Rim v Parizu in Londonu, da so napeti jugoslovensko-italijanski odnosi samo posledica slabega medsebojnega spoznavanja. Da politični odnosi med Jugoslavijo in Italijo niso boljši je po mnenju rimske diplomacije pred vsem krivda drugih držav in obstoječe mednarodne organizacije kakor tudi nesposobnosti italijanskih zastopstev v Jugoslaviji, ki pošiljajo v Rim netočne in slabe informacije, češ da jugoslovenski nacionalisti neprestano izzivajo. Gospodarski odnosi med Italijo in Jugoslavijo so po zadrževanju rimske diplomacije v Parizu in Londonu najpovoljnejši. Jugoslavija, da je najbolj naravni izvoznik v Italijo, ki ima zopet najboljši tržišče za svoje industrijske proizvode v Jugoslaviji.

V ženevskih krogih, kjer dobro poznajo dosedanje delo in cilje rimske diplomacije, vidijo v vsem tem seveda samo manever in ne dvomijo, da se bodo pravi cilji Rima pokazali že v najkrajšem času.

Slovanski blok proti direktoriju?

Senzacionalne vesti o približevanju Rusije Mali antanti

Zeneva, 28. marca. Z največjo pozornostjo spremljajo v tukajšnjih krogih zblizevanje Male antante in Poljske. Potovanju poljskega zunanjega ministra, ki bo v začetku aprila posetil Prago, Beograd in Bukarešto, pripisujejo največjo važnost ter sodijo, da bo pri tej priliki prišlo do tesnega zblizanja med Malo antanto in Poljsko. Zadnji dogodki, zlasti pa položaj v Nemčiji in Mussolinijevi načrti silijo Poljsko, da se tesneje nasloni na Malo antanto, ki je in ostane odločilen faktor v Srednji in južnovzhodni Evropi.

Ogromno senzacijo so v tukajšnjih krogih vzbudile vesti poljskega tiska, da se tudi Sovjetska Rusija zelo zanima za razvoj dogodkov v zvezi z Mussolinijevim načrtom ter da išče načina za zblizanje z Malo antanto. V to svrhu se je obrnila na Poljsko za posredovanje. Sovjetska vlada bi bila pripravljena obnoviti pogajanja z Rumunijo in skleniti z njo primerne aranžmane glede Bersabije in vseh ostalih spornih vprašanj. Čim bi bilo to

rešeno, bi pričela pogajanja tudi z Jugoslavijo in Češkoslovaško. Ker že ima nenapadalen pogodb s Poljsko in baltskimi državami, bi se na ta način osvojil močan slovanski blok, ki bi tvoril velik protiutež zapadnim velesilam in bi pomenil precej temeljito preorientacijo celokupne evropske politike.

V ženevskih krogih sprejemajo te vesti zankaar sicer še z rezervo, vendar pa smarajo, da sprito razvoja dogodkov v Nemčiji, a zlasti zaradi razvoja dogodkov na Daljnem vzhodu ni izključeno, da si bo hotela Sovjetska Rusija zagotoviti hrbet ter da bo zaradi tega spremenila svojo dosedanje evropsko politiko.

V angleških in italijanskih krogih so izzvale zaradi tega te vesti dokajšnje vznemirjenje, tem bolj, ker se govori, da se tudi med Francijo in Sovjetsko Rusijo pletejo tajna pogajanja za tesnejše sodelovanje, kar bi položaj Francije še bolj ojačalo v zvezi vsem stabilnim akcijam Londona in Rima.

še nikdar. Tajništvo Društva narodov je brzojavno potrdilo prejem izstopne izjave Japonske s pristavkom, da je izstop veljaven v smislu pakta Društva narodov še le čez dve leti in da torej preneha Japonska dejansko šele 26. marca 1935 biti članica Društva narodov. Dotlej pa so za njo obvezne vse v okviru Društva narodov sklenjene pogodbe.

Japonska vlada na to sporočilo oficijelno še ni odgovorila, toda japonski delegat na razorožitveni konferenci je izjavil, da to nima nobenega smisla, ker je vsako nadaljnje sodelovanje med Japonsko in Društvom narodov nesmiselno, dokler obstaja v nazorih tako velike diference.

Na nemški protest zaradi aneksije bivših nemških kolonij je japonski zunanji minister lakonično odgovoril: »Ako hoče Nemčija svoje kolonije, naj si pride po nje.«

V tem vidijo jasno grožnjo, da bo Japonska svoje stališče branila tudi z orožjem. Washington, 28. marca. AA. Tukajšnje uradne kroge ni iznenadil sklop japonske vlade, da izstopi iz Društva narodov. Ta korak Japonske ne bo izpremenil dosedanje politike Zedinjenih držav severne Amerike glede dogodkov na Daljnem vzhodu in glede sodelovanja z drugimi državami, da se na tem področju sveta vzpostavi mir

Vsak klerikalizem je protidržaven

Danes bo v senatu končana načelna razprava o proračunu — Senator Hribar vložil zakon proti trgovanju z vložnimi knjižicami

Beograd, 28. marca. Načelna razprava o proračunu v senatu bo najbrže danes končana, tako da bo proračun v načelu še danes sprejet. Na včerajšnji seji je med drugimi govori tudi senator g. dr. Valentin Rožič, ki je v obširnem govoru orisal položaj Nemcev v Jugoslaviji ter položaj jugoslovanske narodne manjšine v Avstriji. Na podlagi statističnih podatkov je dokazal, da uživajo Nemci pri nas vse ugodnosti ter so ne samo docela enakopravni v političnem in kulturnem pogledu, marveč imajo v gospodarskem pogledu celo privilegiran položaj. Nemško šolstvo je pri nas razvito tako, kakor ga nima nobena narodna manjšina v nobeni drugi državi. Nasprotno pa se koroški Slovenci sistematično zatirajo in nasilno raznorodujejo. Govornik je naglasil, da bi bil že skrajni čas, če bi se avstrijska vlada spomnila svojih

dolžnosti do slovenske narodne manjšine na Koroškem, ker se sicer ne bo smel nihče buditi, če bi mi vrtili mlo za drago.

Na današnji dopoldanski seji sta govorila senatorja Svetozar Tomić in dr. Jovo Banjanin. Zadnji je v obširnem govoru pobijal defetistično delo raznih punktšev in je s posebnim ogorčenjem obsodil punktacije dr. Korošca naglašajoč da so te punktacije inspirirane iz inozemstva. Govornik je naglasil, da je vsak klerikalizem protidržaven in ga je zaradi tega treba z vsemi sredstvi pobijati.

Pred prihodom na dnevni red je senator g. Ivan Hribar predložil predlog zakona o pobujanju nedopustnega trgovanja z vložnimi knjižicami. Predlog g. Hribarja je izzval v senatu splošno odobravanje in bo prišel v obravnavo takoj po končani proračunski razpravi.

Upor Stahlhelmovcev

V Braunschweigu je prišlo včeraj do očitega upora Stahlhelma, zaradi česar je Hitler odredil, da se ga razoroži in bo najbrže še danes razpuščen

Berlin, 28. marca. Ogromno senzacijo v vsej javnosti so izzvale vesti o uporuh nemškonacionalnega Stahlhelma v Braunschweigu. Stahlhelm je bil tudi v Braunschweigu prideljen kot pomožna policija državnim policijskim oblastem. Ker so bile vse marksistične, to je socialnodemokratske in komunistične organizacije razpuščene, so se začeli najprvo posamezni člani vpisovati v Stahlhelm. Vodstvo Stahlhelma je izdalo nalog, da se člani marksističnih organizacij ne smejo sprejemati. Kljub temu pa se je vpisovanje marksistov v brunšviški Stahlhelm nadaljevalo. Včeraj je prišlo do očite demonstracije. Na tisoče bivših pristašev socialnodemokratskih in komunističnih organizacij se je zbralo ter pod vodstvom uniformiranih članov Stahlhelma krenilo pred pisarno Stahlhelma, kjer se je pričelo vpisovanje. Pri tem je prišlo do demonstracij proti Hitlerjevemu režimu. Ko je prišla policija, da bi demonstrante razgnala, so se uprli tudi Stahlhelmovci in prišlo je do krvave ulične bitke. Notranji minister Braunschweiga Klagges je nato izdal napadalen odloek Hitlerjevih čet nalog, naj za vsako ceno vzpostavijo red

in aretirajo vse demonstrante. V teku noči je uspelo zatreti upor. Aretirali so 200 Stahlhelmovcev in 1150 pripadnikov marksističnih organizacij. Pravo ozadje upora še ni znano, ker čuvajo oblasti najstrožjo tajnost. Mislj pa se, da gre za upor nemških nacionalcev, ki so zadnje dni skrajno nezadovoljni s Hitlerjevim režimom, ki tudi nemškim nacionalcem ne priznava ter jih zatira in odvira vespovod, čeprav sede zastopniki nemških nacionalcev v vladi. Hitler je danes izdal nalog, naj se Stahlhelm takoj izloči kot pomožna policija ter nemudoma razoroži. Pričakuje se, da bo še danes izšel razpustitveni odlok.

Izredna sodišča

Berlin, 28. marca. AA. Prusko pravosodno ministrstvo je imenovalo 13 izrednih sodišč: v Berlinu, Vratislavi, Hanovru, Düsseldorfu, Essenju, Frankfurtu, Caslu, Altoni, Elbingeru, Königsbergu, Kölnu, Hannu in Stettinu.

Predsedništvo zveze nemških odvetrovnikov je podalo ostavko. Pohvalni krogi trdijo, da pridejo požgalci nemškega parlamenta pred državno sodišče in ne, kakor so prvotno namerali, pred posebno sodišče.

Kaj je novega v Mariboru

Požar v železniškem skladišču — Dva obupanca — Tragična smrt mlade perice

Maribor, 28. marca. Sinoči okrog 22. je opazil službojuči čuvaj v delavnici državnih železnic v Studencih pri Mariboru, da je izbruhnil ogenj na bližnjem lesenem skladišču, v katerem je tudi garaža avtoizvoška Zierherla. Obvestil je v bližini stanujoče stranke, istočasno pa tudi gasilce delavnice državnih železnic, ki so v dveh minutah prihiteli na kraj požara ter takoj pričeli gasiti. Bila je velika nevarnost, da se ogenj razširi tudi na sosedna poslopja in velika lesena skladišča in zahvaliti se je samo neumornemu prizadevanju gasilcev, ki so zaježili ogenj. K sreči tudi ni bilo vetra. Na pomoč so prihiteli tudi gasilci iz Studencev, Maribora in Pobrežja; zadnji niso stopili v akcijo.

Pretokto sredo 22. t. m. jutraj je odšel v Dobronch občina Skoke na Dravskem polju še v temi z doma 21 letni posestnikov sin France Peteršek. Šel je do bližnjega daljnovežda visoke napetosti Maribor—Ptui, splezal na drog in v samomorilnem namenu prijel za žico. Seved ga je takoj streslo in treščilo z droga ter je obležal z nevarnimi poškodbami. Obžgalo mu je levo roko do kosti in desno nogo do piščali. Težko poškodovanega so pripeljali v bolnico, vendar mu bodo življenje rešili.

Dva dni pozneje si je na enak način končal življenje v isti vasi stanujoči sin vdove Janez Rajh. Vrgel je čez daljnovežd žico, katere konec je držal v roki. Nesrečnega je vrblo na lico mesta. Dočim si je hotel Peteršek končati življenje zaradi domačih razmer, je Janeza Rajha poglaval v smrt strah pred nastopom zapora. Moral bi namreč prestat inenjšo kazen.

Včeraj popoldne je bila zaposlena 25-letna perica Antonija Frankova iz Danksve ulice št. 8 s pranjem perila pri družini vpoškojenega generala Pavloviča v Koroševi ulici 2. Okrog 16. je opazila njena sosedka, da se iz pralnice v dvoriščnem poslopju močno kadi. Odhitiela je v pralnico in ko je odprla vrata, je videla, da leži Frankova sredi pralnice v čebro vode in da na nji gori obleka. Na krike nesrečne perice sta prihiteli na pomoč tudi v hiši stanujoči Roza Bertičeva in Roza Kurnikova, ki sta pričeli Frankovo potivati z vodo. Dekle se je kmalu onesvestilo in so jo prepeleli v mariborsko bolnico, kjer je pa sinoči ob 20. podlegla strašnim opeklinam. Ko je bila še pri zavesti, je povedala, da je v pralnici, ko je stala pred kotlom, nenadoma puhnil iz njega ogenj in ji vžgal obleko. Pogreb nesrečnice bo jutri iz mrtvašnice bolnice na pobreško pokopališče.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2814.85—2326.21, Berlin 1868.47—1879.27, Bruselj 800.34 do 804.18, Curih 1109.25—1113.85, London 195.97—197.67, Newyork ček 5722.24 do 5760.40, Pariz 226.71—226.83, Praga 170.67 do 171.53, Trst 294.36—296.76, Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.90.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Pariz 20.3660, London 17.71, Newyork 518.25, Bruselj 72.30, Milan 26.60, Madrid 43.85, Amsterdam 208.86, Berlin 123.65, Dunaj 72.97—57, Sofija 8.70, Praga 15.40, Varšava 53.20, Bukarešta 8.08.

Nevarnost vojne na Daljnem vzhodu

Izstop Japonske iz Društva narodov je položaj izredno poostiril — Ameriško in angleško vojno brodogve v pripravljenosti

Zeneva, 28. marca. Izstop Japonske iz Društva narodov se v vseh tukajšnjih krogih živahno komentira. V tem vidijo jasen dokaz, da odklanja vsako posredovanje v svojem sporu s Kitajsko ter da zasleduje pri tem gotove načrte, ki niso v skladu z mednarodnimi pogodbami in intencijami Društva narodov. Splošno mislijo, da bo Japonska okupirala Kitajsko vse do Pekinga.

Največje razburjenje pa je izzvala aneksija otokov v Tihem oceanu, nad katerimi je imela Japonska doslej kot članica Društva narodov mandat. Zaradi tega koraka ni razburjena samo Nemčija, ki je upala, da ji bo izstop Japonske dal priliko, načeti vprašanje bivših nemških kolonij, marveč še mnogo bolj Anglija in Amerika, ki se čutita ogrožene v svojih interesih na Daljnem vzhodu. Aneksija teh otokov in oku-

pacija Kitajske bi silno ojačala položaj Japonske, ki bi tako mogla izpodrinuti Ameriko in Anglijo z važnih tržišč na Daljnem vzhodu. Za enkrat še ni znano, kaj bosta Amerika in Anglija storili. Med Londonom in Washingtonom se vrši živahna izmenjava misli. Obširne komentarije je vzbudilo dejstvo, da je ameriška vojna mornarica včeraj nenadoma dobila nalog, naj odpluje na »menevrex« v vzhodne vode. Pod poveljstvom admirala Leigha, ki velja za strokovnjaka na tem operacijskem področju, je odplulo večeraj 100 vojnih ladij, med njimi 12 težkih oklopnih. Tudi angleško brodogve v vzhodnih vodah je dobilo nujna navodila in je v strogi pripravljenosti. V ženevskih krogih sicer ne verujejo, da bi prišlo do oboroženega konflikta, vendar pa priznavajo, da je postal s tem položaj na Daljnem vzhodu tako napet, kakor doslej

